

DVEŘE OTEVŘENÉ A ZAVŘENÉ (Štěpán Janča, Krnov, 4.10.2026)

I.čtení: II. kniha Mojžíšova 33, 7-23

II.čtení: evangelium podle Matouše 11, 28-30

Dveře jsou jedna z nejdůležitějších součástí domu. Dům bez dveří je buď nechráněný nebo naopak nepoužitelný. Vzpomínám si, že když se koncem osmdesátých let stavělo ostravské panelákové sídliště Dubina, kolovaly různé zvěsti o tehdejší stavební šlendriánu. Nejoblíbenější byly zvěsti (nevím, nakolik pravdivé) o koupelnách i jiných místnostech, které zůstaly nedostupné, protože zedníci zazdili dveře.

V tradičních keňských rodinách měli oddělené domky ženské a domy mužské. Domky ženské byly velké, aby se tam vešel rodinný majetek, zásoby jídla, všechny děti i drobné zvířectvo. Tyto domy měly silné zdi a bytelné dveře, které se na noc zavíraly na závoru, aby do domu nemohl vniknout nepřítel nebo nějaké nebezpečné zvíře. Naopak chatrče mužské byly vyměřené na jedno lůžko a zbraně, a místo dveří měly jen otýpku roští, protože muž v případě ohrožení vesnice musel co nejrychleji vyběhnout z domu a nebezpečí zažehnat.

Dveře mají velký význam.

Je zajímavé, jak často je obraz dveří použitý i v Bibli k ilustraci různých duchovních skutečností. Četli jsme hned několik příkladů dveří otevřených a zavřených, ale určitě byste si vzpomněli i na další příklady (Kain a dveře, kterými vpouští hřích; Jób 12,14 svědčí o Bohu, který když zavře dveře, nikdo je nemůže otevřít; Žalmista 141,3 žádá Hospodina, aby před dveře jeho úst postavil hlídku a chránil jeho srdce před příklonem k zlému; co teprve evangelia: Ježíš chce, abychom při modlitbě zavřeli dveře svého pokojíku; přede dveřmi je čas příchodu Syna člověka; dveře jsou zavřeny v podobenství před nepřipravenými družičkami; do Božího Království máme vcházet úzkými dveřmi; taky máme být připraveni jako služebníci, očekávající svého Pána, aby Mu hned otevřeli dveře, jakmile se vrátí ze svatby; Janův Ježíš říká „Já jsem dveře pro ovce“ – k záchraně a blahobytu; v závěru evangelia pak čteme o tom, jak Ježíš za učedníky přicházel skrz zavřené dveře...)

Z knihy Skutků jsme četli hned několik zmínek o otevřených dveřích. Nejprve v duchovním významu – když se učedníci po Pavlově návratu z misijní výpravy radovali, že Bůh i pohanům otevřel dveře víry. A o dvě kapitoly dál ve významu zcela masívně fyzickém – otevřené dveře vězení, kam byli Pavel a Silas protiprávně uvrženi a odkud je Pán Bůh vysvobodil.

Obraz dveří otevřených nebo zavřených je asi nejčastějším biblickým využitím této ilustrace. Dveře otevřené, které jsou znamením Boží přízně, naopak dveře zavřené jako výraz Božího odmítnutí. Ale také dveře naše, které otvíráme nebo zavíráme Pánu před nosem, když Ho chceme uvítat anebo nechceme vpustit do našeho života.

Ježíš, který přichází a klepe na dveře našich srdcí – to je velmi názorný obrázek. Ježíš jako slušně vychovaný a soukromí respektující gentleman, který jde na návštěvu a čeká, až domácí otevrou. Nevráží dovnitř jako policejní razie, nerozkopává dveře, neobsazuje dům násilím. Čeká, až my se rozhodneme vpustit dovnitř Lásku, Pokoj, Spravedlnost a Naději, které přináší. Ty dveře můžeme otevřít jen my sami a můžeme uvítat Krista v domě svého srdce nebo jej nechat stát venku za dveřmi a zůstat navěky sami.

Také jsme ovšem četli o dveřích, které otvírá Pán Bůh. Dveře různých příležitostí, kterými Jeho následovníci vstupují do služby druhým. Ta služba může být velmi různorodá – od kázání evangelia, přes pomoc lidem v nouzi, modlitby za trpící a nemocné, materiální nebo finanční podporu práce církve, až po zdánlivě nevýznamné maličkosti jako urovnání zpěvníků po bohoslužbách nebo doplnění toaletáku na záchodě. Ale ať je ta služba jakákoli, vždycky začíná nějakými otevřenými dveřmi.

Je dobré prosit Pána o otevření dveří ke službě, ale taky o otevření našich očí, abychom viděli, kde nám dveře otvírá.

Je pozoruhodné, jak často velké Boží dílo začalo na první pokus fiaskem. V mládí mě velmi oslovilo svědectví Davida Wilkersona v knížce Dýka a kříž. Příběh o ohromující a úspěšné evangelizaci newyorských gangů. Na začátku byl pastor, který si byl jistý Božím povoláním, před televizními kamerami vyhozen ze soudní síně. Když se pak vrátil po několika měsících zpátky, zjistil, že právě

tento mediálně profláklý neúspěch mu přinesl zájem těch, ke kterým byl poslán. Dveře, které se zdály být zabeďněné, se najednou otevřely dokořán – jen poněkud jiným způsobem, než který by člověk očekával.

Podobně začalo i neuvěřitelné dobrodružství misionáře Bruce Olsona, zvaného Bručko mezi Venezuelskými indiány. Cítil povolání k misii, ale všechny misijní organizace jej odmítly. A když na vlastní pěst přicestoval do posledního městečka na kraji džungle, vyhnali ho jako vetřelce. Díky tomu se ovšem mohl skamarádit s domorodci, které bílí misionáři také nepřijímali. Když se pak po obrovské námaze pralesem doklopýtal mezi své vysněné nebezpečné Motilony, byl natolik nemocný, že několik týdnů strávil na pokraji smrti. Později se dověděl, že kdyby nebyl tak slabý, indiáni by ho na místě zabili, ale v tomto stavu ho nepovažovali za ohrožení. Pak čekal několik let na to, než se naučil jejich jazyk a než mu začali důvěřovat, aby jim mohl vůbec povědět něco o Ježíši. To, co ze začátku vypadalo jako dveře prakticky neprodyšně zazděné, najednou otevřelo cestu obrovským změnám pro celý národ.

I apoštol Pavel zažil dveře zavřené. Když procházel Malou Asií, měl své plány, chystal se na sever podél Černého moře. V Bibli ovšem čteme, že mu DUCH SVATÝ ZABRÁNIL ZVĚSTOVAT SLOVO V PROVINCI ASII. To zní až neuvěřitelně! Duch svatý brání ve zvěstování Slova Božího!

Škoda, že Lukáš, kronikář Pavlových výprav, nerozepsal trochu víc, jak to bránění přesně vypadalo. Dneska se můžeme jen domýšlet, ale s jistotou se to asi nedovíme. Možná si představujeme, že měl Pavel nějaká zjevení od Pána Boha. Promluvil k němu hlas z nebe, který mu řekl: „Pavle, Pavle, sem vůbec nestrkej nos!“

Mně ovšem z toho textu připadá, že se Pavel snažil, že to zkoušel několikrát, ale různé okolnosti to prostě neumožnily. Možná bylo tím směrem extrémně špatné počasí. Nebo tam hrozilo jiné nebezpečí. Nebo nesehnali vhodný dopravní prostředek, kterým by se dopravili dál. Nebo neměli proviant na cestu. Nebo jim chyběly kontakty. Nebo narazili na tak výraznou nedůvěru místních lidí, že to prostě vzdali a otočili se jiným směrem. A teprve při zpětném pohledu po několika dnech zjistili, že to bylo Boží vedení. Pán je prostě nechtěl v provincii Asii, ale potřeboval je za mořem. Tam už najednou to vedení bylo jasné – ve snu Makedonec, zvoucí Pavla do Řecka, do Evropy. A na druhém břehu znamená potvrzující správnost toho směru: obchodnice Lýdie, uvěřivší v Krista a otvírající svůj dům křesťanským poutníkům, ale i dívka, osvobozená od démona.

Ani toto Boží vedení ovšem neznamenal automaticky hladký průběh mise – Pavel byl vzápětí zmlácen a uvržen v řetězech do kriminálu. Přesto se nevzdal, ale s důvěrou se odevzdal do rukou Božích. A čteme to tu znova: zemětřesení rozrazilo dveře i pouta. Když Bůh dveře otevře, nikdo je nemůže zavřít.

Právě takový je i slib, který Ježíš v knize Zjevení posílá křesťanům ve městě Filadelfie (v Malé Asii, nedaleko končin, kterými se protloukal apoštol Pavel). „Otevřel jsem před tebou dveře a nikdo je nemůže zavřít.“ Chválí je za věrnost Kristovu Slovu, a i když se nemůžou honosit velkou mocí, není ve světě žádná síla, která by ta vrátka před nimi zaklapla.

Věřím, že i pro nás jako společenství i pro jednotlivce otvírá Pán Bůh dveře. Dveře do Božího Království, které Ježíš otevřel svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním a které nám nikdo nemůže zabouchnout před nosem. Ale zároveň i konkrétní dveře ke konkrétní službě lidem. Jen se musíme správně s modlitbou rozhlížet, kam nás Duch Boží vede a kde nám naopak brání v rozletu. Ať se nedobýváme do brány zamčené dvanácti zámky, když kousek vedle jsou dveře otevřené dokořán.

Pane Ježíši Kriste,

Děkujeme Ti za povzbuzení a za otevřené dveře, které nikdo nemůže zavřít.

Děkujeme Ti za všechna Tvá zaslíbení.

Děkujeme Ti i za to, že jemně klepeš na dveře našich srdcí a proměňuješ toho, kdo otevře.

Prosíme pomoz nám slyšet Tvé klepání a doplň nám odvahu, abychom otevřeli.

Prosíme otvírej nám oči, abychom viděli, kam vede Tvůj Duch svatý, kde je naše místo a pro jaké úkoly si nás připravuješ.

AMEN